

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr. Vredništvo in opravnštvo je v hiši „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“, Poljske ulice št. 10.

Hymnologija starohrvatska.

(Napisal prof. K. Konrad.)
(Konec.)

Razdeljena je Cithara octochorda na osem delov in sicer:

Canticorum eccles. I. pars adventualis. a.) Ad sacrum spectantia. b.) Latinske pesmi. c.) Spevi in pesmi hrvatske, adventne.

Cantic. eccles. II. pars. Nativitatis Domini. a.) Ad sacrum spectantia. b.) Latinske pesmi. c.) Hrvatski spevi (od str. 107. — 132.)

Cantic. eccles. III. pars quadragesimalis. a.) Latinske pesmi str. 135. b.) Hrvatske pesmi, od str. 140.

Cantic. eccles. IV. pars paschalis. a.) Latinski spevi, od str. 150 — 163. b.) Hrvatski spevi, od str. 163.

Cantic. eccles. V. pars dominicalis („indifferentium ariarum“). a.) Latinski spevi. b.) Hrvatske pesmi.

Cantic. eccles. VI. pars de beata Virgine. a.) Latinski spevi „ad sacrum spectantia“. b.) Hrvatske pesmi.

Cantic. eccles. VII. pars de communi Sanctorum. Latinske in hrvatske.

Cantic. eccles. VIII. pars pro defunctis. a.) Latinske „ad sacrum spectantia“ b.) Hrvatske.

Sklep.

Dospeli smo h koncu svojega razgleda po hrvatski hymnologiji, v kolikor se je nahaja v našem izviru „Cithare octochorda“. Da je ta vir čist in nekalen, pokazala nam je obravnava sama. Prav je, da sedaj vspehe svojega preiskovanja zberemo v skupni pregled.

a) Kakor pri česki in polski hymnologiji, opažamo tudi pri hrvatski, da je mnogo pripomogla k splošnemu zakladu hymnologije katoliške cerkve in sicer v jeziku svojem in latinskem. Spoznali smo na himnih in pri

pesmih v obeh jezikih raznovrstno in pristno krasoto vzlasti v pesmih marijanskih o sv. R. Telesu, opazili smo poseben značaj hrvatski ali bolje jugoslovanski. Te pesmi tipičnega značaja prijetno prevzemajo in ogrevajo naše srce s svojo milo krepkostjo in živostjo, s polnim tokom in vbranstvo svojih napevov, vendar pa ohranjajo posebni značaj raznih cerkvenih časov v letu. S skorjančevim vzletom in glasom radujejo se o božiči, s slavčevo milobo zveni v postni dobi, s posebnim veseljem glase se o Veliki noči, s čutnopolno ljubeznijo in gorečnostjo se vnamajo za slavo največje skrivnosti ljubezni božje v najsv. zakramentu R. Telesa in vsa miloba slovanska kaže se nam konečno v proslavljanju mogočne in mile zavetnice Hrvatov, Matere božje, kateri odpirajo Hrvati v svojih pesmih tako rekoč celo siromaško srce. Zato moramo po pravici reči o cerkveni pesmi hrvatski, kar je napisal P. Safarik o narodni poeziji Slovanov: „Wir glauben ohne Widerspruch sagen zu können, dass natürliche Poesie unter keiner andern europäischen Nation in solcher Fülle, Reinheit, Herzlichkeit u. Gefühlswärme sich findet“. Poleg tega smo pa tudi spoznali, da ima hrvatska pesem svoj značaj in silo duha, tako da zaznamujemo v hrvatski hymnologiji celi tip jugoslovanske posebnosti. Opazimo tu razen lahkote in milobe duha tudi gorkoto srca in znake nenavadne živosti, odločnosti in sile, katere so vtisnili značaju Jugoslovanov stoletni boji proti sovragu njih svobode in križa Kristusovega. Opozorimo temu v dokaz pristni na pesem: „Quid arma, quid vires“. Tako se druži ta sila z milobo in krasoto v prijateljsko celoto, kakor v prekrasnem domu zagrebskem, ki je v krasoti svoje gotike in s trdnostjo stavb, ki ga obdajajo, primeren znak te posebnosti duha jugoslovanskega.

b) Kar se tiče virov, iz katerih so se porodili ti napevi, našli smo kakor pri čeških in poljskih dva, to je rimski choral in vpliv narodne pesmi. Prepričali smo se, da so se tudi melodije porodile iz teh dveh različnih virov, ter se ločijo po raznem duhu in po razni obliki. Napevi, ki so izšli iz cerkvenega choralu ali iz vpliva choralu, so važnejši in poznati jim je, da so se rodili po umetnem delovanju; napevi, vstvarjeni po vplivu in duhu narodovem, so živejši, krepkejši in polnejši. A opazili smo tudi, da so v svoji živosti izšli ne le iz glave marveč tudi iz srca skladateljevega.

Te večje živosti in raznovrstnosti pa ne spoznamo na notah napevov, ker te note so povsod jednake. Zato nam žal, da ni mogoče kake sodbe izreči o ritmičnih posebnostih teh, kakor smo to omenili pri česki pesmi. Vendar zamoremo vkljub temu nedostatku iz ritem in iz duha narodne pesmi soditi, da so se predavali ti spevi z besednim ritmom, tako kakor narodne pesmi.

Kar se tiče virov narodnih pesmi, moremo še nekaj malega dodati iz spisa Petra Petretića „Svet. Evanjelioma“, katerega je izdal v Gradcu

l. 1651. V predgovoru te razlage sv. evangelija pravi, da je pridal tudi nekoliko pesmi, s katerimi se razlagajo nauki, obseženi v evangeliju, da bi z njimi, kakor dostavlja, odstranil grde in nečiste popevke. Ena teh pesmi nam je že znana t. j. zdrava zvezda morska. Na strani 229. poda ti pesem

„O Ti gospa odičena
biše od neba zvišena
Ka si tvojiga rodila
Stvoritela i dojila.“

Te pesmi ni v naši cithari osmostruni. Petretić k njej navaja za izvir napeva prastaro narodno pesem: Igralo kolo široko. Iv. Tkalić in Fr. Kuhać sta mi sporočila, da je ta pesem še iz paganske dobe, pa da je že izumrla, ker ljudem ni več znana. Zato je ondi ni najti v veliki zbirki Kuhaćeví. Menda je bila to ena izmed onih paganskih grdih pesmi, katere je hotel odstraniti Petretić. Zato je pustil njen napev, da bi tem ložje in urneje odstranil njen poprešnji obseg. — Na str. 230 beremo to-le pesem:

„Zdrava budi Maria
zdrava budi mati božja Maria“.

Tudi te pesmi ni v cithari. Poje se po napevu stare narodne: Posejal sem bažulek“, kakor pripoveduje Petretić. V tej pesmi podaja Kuhać več napevov iz različnih krajev. Ta pesem se nam ritmiško dobro prilaga.¹⁾

Ta pesem morala je biti narodu zelo priljubljena, ker smo videli, da je bilo več cerkvenih napevov zanjo zloženih. Zdi se mi zato kakor prototip hrvatske narodne pesmi. — Konečno podava Petretić na str. 231. še eno pesem:

Smiluj se mene o Bože
Smiluj se mene Gospone
poleg tvoji prevelike
in neizgovorne milošćè.

To je brez dvoma pesem na spokorni 50. psalm. Za vir napeva navaja Petretić tudi staro narodno pesem: „Lepo mi poje črni kos“. Tudi to pesem smo v tej obravnavi spoznali kot vir nekaterim svetim pesmim.²⁾

¹⁾ Kdo bi v tej tožbi pisateljevi ne zapazil, da je tedaj na Hrvatskem jela propadati cerkvena pesem, kakor tudi pri nas, na Poljskem itd.

²⁾ Glej posebej njih kancijonalko v ljubljanskem novem muzeju (Rudolfinum). Primeri k temu tudi oblika „svetum kervjum“ v postni pesmi „Jez. Krist. sinek boži“.

e) Zdi se mi, da Cithara osmostruna ne hrani samo hrvatskih pesmi. Sicer pravi, da so v njej objavljeni „cantus latino-croatici“, vendar se mi dozdeva, da se v njej nahajajo tudi slovenske pesmi: Vsaj za pesem: „Narodil se je kralj nebeski“ vem, da se je od davnih časov prepevala med Slovenci. To spričujejo tudi jezikovne kajkajvske oblike in besede mnogih pesmi, kakor ves, vsake, vu vsem, zakaj, celo slovenske skrajšane besede nebun, nebuš, kar so rabili prvi pisatelji slovenski Trubar in drugi že v 16. in 17. veku. Ker sta si naroda hrvatski in slovenski tako sorodna, ni se čuditi, da sta imela tudi mnoge skupne pesmi.

d) Zveze med hrvatsko in češko himnologijo nismo spoznali posebne nobene, ker si tudi ta dva naroda osebno nista mnogo dotikala. Še le med popravo te obravnave smo zapazili, da češko-slovenski (slovaški) spevnik *Canthus catholici* v Trnavi na ogerskem Slovenskem l. 1700 tiskan in izdan ima nekaj latinskih pesmi, vzetih iz hrvatskega spevnika; med njimi je tudi najbolj važnejša pesem Jugoslovanov: *Narodil se kralj nebeski*, katere je skladatelj prestavil, a najstarši napev spremenil.¹⁾

Latinske pesmi obsega tele: 1. *Infinitae bonitatis*; 2. *Cor Tibi Jesu offero*; 3. *Resurgente Domino*; 4. *O Maria, Virgo pia*; 5. *O stellula Maria fulgida*; 6. *Sancta Messiae Genitrix Maria millies salve*. —

Videli smo na več krajih zvezo slovansko v pesmih, to skupno znamenje značaja in duha slovanskega v hrvatski in češki himnologiji, zlasti v starih in najstarejših pesmih. Drugače se je razvila hrvatska himnologija iz dveh studencev kakor češka popolno samostalno ter izvedla iz njih mnogo sladkih tokov, tekočih proti morju himnologije katoliške; in zato zaslužijo, da bi si jih sinovi lastnega naroda ogledali, da bi ocenili njih posamezne bisere, da bo hrvatska himnologija postavljena na ono častno mesto, katero ji pristoja; kajti še so skrite njene krasote svetu katoliškemu in svetu učenemu.

Dr. Frančišek X. Witt v zasebnem življenju.

(Konec.)

Witt je bil v občevanji jako mil, prijazen in miroljuben. Mnogi, ki so ga poznali le iz listov njegovih in iz sodbe „ljubeznjivega“ časnikarstva ter so morda mislili, da mož, kadar govori, le strup in žolč iz

¹⁾ Pravi: „Zopet sem pridejal k besedam sv. evangelija nekaj duhovnih pesmi, s katerimi se mnogi v sv. evangelijih manj jasni nauki tolmačijo in razlagajo; in s katerimi se bodo, ako Bog hoče od sedaj večali, nanj trebile omenjene klafarske in nespodočne popevke; take se slednjič popolno zatre z duhovnimi pesmicami, katerih se bodo učili deca obojega spola in drugi pobožni ljudje, jih prepevali namesto nečistih in sramotnih popevk v priličnih krajih in časih, posebno ob nedeljah in praznikih“. (Glej k temu tudi „opominek“ na str. 211).

sebe meče, da govori zgolj v ironiji in sarkaznih, da se le krega in polemizuje: izrekli so potem, ko so z Wittom kedaj občevali, koliko dobrodejna da jim je bila njegova tovaršija in da tolike prijaznosti pri njem nikdar niso pričakovali. Govoril je skoro da brez dialekta in stilistično jako spretno; rekel bi, da je bilo kar za tisk. Bil je mož vsestransko izobražen, kateri je vse z možko odločnostjo ter z lučjo krščanskih nazorov presojeval v svesti si odgovornosti svoje kot kristijan in mašnik. Zato je pa tudi sovražil vse polovičarstvo in vsako neodločnost in bil je vedno gotov in odločen s svojo sodbo, da si tudi je bila gledé cerkvenih in nraavnih stvari često pesimistična. „Ni-li imel Witt previsocih misli o sebi?“ — morda porečeš. Njegov prijatelj in životopisec, prof. Walter pripoveduje, da sta se bila ves čas svojega dolgoletnega prijateljskega občevanja samo enkrat sporekla, ko je namreč Walter Witta pohvalil; ljube nune v Seligenthalu pa še dandanes obžalujejo, da so bile na enak način Witta na konja posadile. „Ni-li bil prepirljiv in svojeglaven?“ — Rad se je pustil in dal podučiti; v važnih vprašanjih je rad vprašal za svet, ali ni to ali ono preostro in ali bi ne utegnilo osebno žaliti. „Ali ni bil takoj razdražen in zbadljiv?“ V dopisovanji ali v literaturi doletavali so ga najneprijetnejši napadi, à nič se mu ni poznalo; še le tedne pozneje jih je pripovedoval. Polemična pisma je dajal g. Walter-ju, da jih je on prej prebral, predno jih je odposlal, ali je pa z odgovorom dolgo čakal. Kako nerad da je Witt preprirov iskal, razvidi se že iz tega, ker pisem takih gospodov, s katerimi bistveno ni bilo sporazumljenje mogoče, niti odpečatil ni in tudi njih slovstvenih proizvodov ni bral. Walter pravi, da ves čas prijateljstva z Wittom na njem ničesa ni opazil, kar bi bilo moglo spoštovanje do njega zmanjšati, ali pa njegov mašniški značaj in njegovo cerkveno mišljenje le količkaj omadeževati.

Witt je bil pobožen mašnik, kateri je dolžnosti svojega stanu z vestno natančnostjo spolnoval, molitev in pobožne vaje raznih vrst ljubil ter poln vere in dejanske ljubezni božje živel. Bil je ud III. reda sv. Frančiška Asiškega po imenu Ludovik.

Seneka (de tranq. an.) pravi, „da ga ni duha velikana, da ne bil imel kaj nespametnega na sebi“. Gledé Witta se modrega moža izrek ni obistinil, kajti celo tobak puhati ali vohati ni maral, ker se mu je oboje neumno zdelo. Kolikokrat, pravi Walter, sem moral svojo pristno havano in nje olimpiško vonjavo zagovarjati proti očitjanju, da kuži zrak! Kadar smo pa tovariš Sp., Witt in jaz skup obedovali, kar se je ob naših godovih t. j. trikrat na leto zgodilo, ali pa na potovanju, tedaj sva bila s Sp. zagotovljena Wittove milosti do najine slabosti navzlic njegovi mizotobakiji. „Zakaj ne pušita? Jaz sem tudi enkrat v svojem življenji pušil!“

Zlasti na sprehodih je bil Witt vesel in dobre volje, in napačno bi bilo misliti, kakor da bi bil Witt v konverzaciji edino le o glasbi, reformi,

o kontrapunktu in Palestrini govoril. V K. je bil z nekim gospodom 6 tednov skup in le-ta se ni mogel prečuditi, da ves čas o glasbi Wittta ni slišal govoriti. Kadar mu ni bilo mogoče se sprehajati, občeval je na vrtu s sirotami marijanišča, katere so ga kot očeta spoštovale in ljubile. Kaj lep prizor je bil: resnobni à vender prijazni in veseli mož v sivi domači suknji s kapico na beli glavi, opirajoč se na palico in obdan od živahnih deklic; ozadje tej ljubki sliki pa so bile častite sestre sv. Vincencija. — Tako je živel mož, kateri je bil po svojih vednostih in po moči svoje zgovornosti za javno življenje rojen in kateremu se je v prejšnjih časih tim prijetnejše dozdevalo, v čim večjem zboru je kot govornik nastopil; enak samotaru, ločen od vsakeršne družbe, toda ne iz svojeglavnosti ali ljudomrznje, marveč edino vsled nenavadne nervoznosti. Radi tega samotavanja bil je Witt v Landshutu skoro popolnem neznan in še le časnikarske vesti o Wittovi smrti so mestne prebivalce podučile, kak temenjaka da je celih 13 let med njimi živel.

Dné 2. dec. 1888. prvo adventno nedeljo, opravil je dr. Witt ob 5. uri zjutraj kakor po navadi sv. mašo, ne da bi bil službujoči brat frančiškan kaj nenavadnega na njem opazil. Ko je potem k izpovedi prišle kmečke ljudi na sv. zakrament pripravljaj, tu ga nenadoma pokliče večni veliki duhoven okoli $\frac{1}{2}$ 8. ure k nebeški liturgiji pri prestolu božjem, dan pred praznikom zavetnika njegovega, kojega krasna molitev „O Deus, ego amo te!“ je bila zadnja Witt-ova skladba. Dušam sveti mir obetajoč in želeč dati ga jim v zakramentu sv. pokore, preselil se je sam v večni mir božji. „Ad te levavi animam meam, Deus meus! in te confido, non erubescam!“ „K Tebi povzdignem svojo dušo, o moj Bog! v Tebe zaupam in ne bom osramoten!“ — tako je molil 32 let, kinčan z mašniško častjo, v introitu mašne liturgije 1. adv. nedeljo; za njeno povzdigo po pravilnem petji je skoro 30 let živel, delal, boril se in trpel. Upamo, da je pri svojem introitu (vhodu) v advent večnosti zato prejel svoje plačilo — cum Angelorum choris jubilans ejus spiritus in aeternum laetetur — da radujoč se z angelskimi zbori se njegov duh tudi na veke z njimi veseli!

D o p i s i.

Vipava. Konci febr. — Lepa vrsta organistov je na Slovenskem. Znano mi je tudi, da nekteri pridno delujejo in imajo že precej izvežbane kore, a vender berem tako malo poročil od njih v našem listu; od nekaterih že kar pet let ni prinesel „Cerkveni Glasbenik“ ne vrste ne. Je li tudi nje huda zima zasnežila ali samo njih dopise?

Naj Vam tedaj jaz tu podam poročilo od l. 1889. in 1890. Cerkveni pevski zbor Vipavski šteje 14 delujočih udov (ne Judov — kakor na Dunaji). Pri sv. maši ob 10. uri pojemo nedelje in praznike samo možki, pri jutranjih sv. mašah in vseh drugih cerkvenih službah Božjih pa v mešanem zboru.

Novega se sicer nismo veliko naučili, a ne sramujem se povedati tudi to malo, kar znamo v novejšem času. V prejšnjih letih smo se dobro preskrbeli glede „Ordinarium-a missae“; sedaj smo se spravili na „Proprium missae“. Novih introitov smo se zadnje dve leti naučili 31 (je namreč večkrat peta maša doma in v Logu), ravno toliko tudi communij. Izvršujemo vse koralno s spremljevanjem orgel po Haberlu in Hanischu. Gradualov na novo 7. Kadar je sv. maša z asistenco, ga recitujem med nežnim spremljevanjem orgel. Offertorij smo se naučili nekaj čveteroglasnih, nekaj pa dvoglasnih iz „Musica sacra“; pri teh zadnjih je manj učenja. Ne oziramo se pa ravno na to, ampak storimo več zaradi mične spremembe. Tudi iz prejšnjih letnikov amerikanske Cecilije Singenbergerjeve smo jih nekaj vzeli.

Tako lahko pri bogatem zakladu menjujemo s tremi barvami. Na velike praznike pojemo enoglasno Introitus, Communio, Responsorja; včasih tudi koralni Credo III.; dvoglasno pojemo Offertorium ali pa Graduale, čveteroglasno pojemo pa latinsko mašo. Na manjše praznike nam dobro služi kaka enoglasna maša, ali vsaj kak oddelek, posebno takrat ko je več praznikov skupaj, ali če je kaj pevcev zadržanih.

Do boljšega okusa in lepšega izraževanja v petji nam je dosti pripomogel koral. Brez njega bi celo figuralnega petja ne mogli tako izvajati. Res da ima koral iz začetka nekaj čudnega, tujega za pevce, a počasi se že dá privaditi. Ko pa znajo vsacega Tona (Modusa) le en umotvor, potem ne dela posebnih težav. In k čisti intonaciji, k gibčnosti glasu koliko pripomore koral, kako nas ravno on vpelje v pravi klasični duh starih cerkvenih skladateljev. Da bi na vsaki, tudi majhen kor 2 — 3 krat v letu spravili koralni Introitus in Communio, ako se že poje maša v latinskem jeziku, kako bi bili kmalo vneti in napolnjeni njegovega duha. Malo, a tisto popolno! Ko preteče leto, je zopet tukaj in pevci bi ga že znali; pa vendar prej ko grejo na kor z njim, naj bi zopet natančno poskusili in še malo olepšali — opilili ga! Pri nas gre vsaki koral ob letu boljše kot prvokrat. Vsaka cerkev naj bi imela „Graduale Romanum“ (kar se je že povdarjalo). Ako bi organist, recimo na deželi (na prav majhni fari) tako z malim začel, ter doma pogosto ogledoval in se sam vadil, kmalo bi bolj bistro spregledal, kaj da ima v rokah. Ker je celó spremljevanje Hanischevo tako priprosto in lepo vravnano, gotovo bi se mu prikupilo to delo in kmalo bi prišel do tega, da bi znal drugače presojevati in izbirati si skladbe, drugače bi mu morali tudi pevci peti ko dosedaj, in bržkone bi tudi iz orgljanja marsikateri smetljaj izgini. To sem hotel le memo gredé omeniti.

Ne bom sicer kritikoval našega petja. Za to jaz nisem poklican; to zamorejo le poslušalci; tudi organist na koru sredi pevcev nikdar nima tistega glasbenega vžitka, kakor oni v cerkveni ladiji. To raje preskočim, a nekaj vendar ne smem zamlčati. Neka zapreka nam nagaja, da ne moremo dovršeno izpeljati umotvora, kakor smo se zanj pripravili in kakor bi radi. Ta zapreka pa ni samo pri nas, nahaja se v velikem številu po Slovenskem. Večinoma primanjkuje prostora na koru za pevski zbor. Pred 50 in še več leti si gotovo še niso domišljevali, da boše kedaj ceciljanska ideja se razvila tudi po Slovenskem. V onem „zlatem“ času je zadostovala ena pevka, da je „vižala“ naprej; če je bil napredek, je prisledla k njej še druga, ki je v tereah spremljevala in organist je pa prikladal po svoje. No, za taki zbor je gotovo zadostovala prva klop na koru. Časi so se spremenili, cerkveni zbor se je bogato razširil, le prostor pri orglah je še stari ostal. Zdaj si pa človek pomagaj! Kako boš težko, večglasno skladbo dobro spravil na dan? Kakor vojaki stojé pevci v eni vrsti, mož pri mož, rama pri rami; zadnji (Bass. II.) glej ga tam daleč pri zidu! Sedaj pa pazi na dinamiko, enotno naj se začne pp. vse enako naj skupno narašča, zopet lepo odjenjuje itd. Zastonj se trudiš dovršeno izpeljati težki umotvor na takem prostoru. Naj bi se vsaj zdaj pri zidanji novih cerkva, ali pri napravljanji ali prestavljanji orgel oziralo tudi na primeren prostor pevskemu zboru. Ni prav, ako se reče: A kaj, za zdaj je že dobro! Saj tako ni veliko pevskih moči, bo že dobro za naše slavčke! Kar zdaj zadostuje, morda čez nekaj let ne bo; a takrat se ne bo dalo popraviti, kar se je pred grešilo. Tako tudi pri nas že prav težko čakamo, da se nam na koru kaj predrugači. Še nekaj nam nagaja — Vipavska burja.

Ta botra je včasih tako sitna in norčava, da nam kar orgle razglasi in grla pokvari. Kako bi mi radi zaradi nje prenesli kak praznik za mesec dni pozneje, pa smo za tako orjaško vzdigavanje preslabi. V takih slučajih nam je geslo zlati izrek: „Le potrpiamo!“

Bog dal burjo, Bog bo vzel; a kadar nam pa te neprilike ne nagajajo, pa že tudi tako pojemo, da se nam ni treba srnovati: „Glejte to so trški pevci!“

Iz vsega dopisa pa g. vrednik razvidite, da vse po volji tudi nam ne gre. Vendar kjer je vstrajnost in potrpljenje, se človek vedno lahko tolaži: „Svojo dolžnost si izpolnil!“

S tem dopisom menim tudi nasproti „Cerkv. Glasbeniku“: „Nič manj kot to!“

Pogačnik.

Razne reči.

50 let stolni kapelnik. — Nenavaden jubilej se je te dni obhajal v Št. Hipolitu. Gosp. Jos. Egkhardt, roj. dne 26. dec. 1809 praznoval je 50letnico svoje službe kot stolni kapelnik in orglavec. V tem času sodeloval je pri 25.550 mašah ter služil pod 5 škofi. Jubilar, 82 let star, je prejel iz vsih krogov od blizo in daleč mnogo čestitk; in tudi mi zakličemo blagemu starčku pristrčni „Živio!“

— Milanska „Musica sacra“ prinaša iz Italije najboljše novice o vednem napredku cecilijanske reforme. Prihodnjo jesen priredil se bode v Milanu kongres s posvetovanjem in cerk.-glasbenimi predstavami. Soave-skim sklepom pridružili so se: kardinal Alimonda, nadškof v Turinu, škofje naslednjih mest: Taranto, Pavia, Lovana, Piti-gliano, Pienza, Chioggia, Montepulciano in zlasti škof Hamilkar Tonietti v Massa-Carrari.

— Vso cerkv.-glasbeno zapuščino r. stolnega kapelnika K. Greitha (okoli 130 skladb, večinoma instrumentiranih) kupila je župnijska cerkev sv. Jakoba v Innsbruck-u. Katol. društvena bukvarna v Innsbruck-u bode takoj jela te skladbe v snopičih na svetlo dajati; g. Ign. Mitterer pa jih bode vredoval.

— V Berlinu nameravajo postaviti spomenik trem slavnim skladateljem Haydn-u, Mozart-u in Beethoven-u.

Naše priloge.

Na posebno vprašanje je nam odgovoril g. Dr. Haberl iz Rezna, da se letos 25. marca pri veliki maši ne sme na orgle igrati, kakor tudi velik četrtek ne pred »Gloria«. Podajamo torej za sredo velicega tedna prav lahek graduale za 3 glase, isto tako tractus, česar prvi del se more s podloženim drugim tekstom uporabiti kot ofertorij istega dneva. Isti dan se poje pri veliki maši tudi pasijon, pri čemer sme vsaki cerkveni zbor izvrševati nalogo, koju ima turba. Kjer nimajo posebnih skadb za ta namen, in hočejo večglasno peti, tam naj uporabijo sledeči falsobordon čveteteroglasno (sostavno ali razstavno ali pa skupno večglasno po volji); ton „5“ je dominantna v kateremkoli tonovem načinu, na kateri prepeva evangelista.

Turba in Passione.

(Evang: 5)	I. Ten. (Sop.)	i		$\overline{76}$ 7	7 i
	II. Ten. (Ten.)	5		$\overline{53}$ 5	5 •
	I. Bas. (Alt.)	3		$\overline{21}$ 2	2 3
	II. Bas. (Bas.)	1		$\overline{56}$ 5	5 1

Opomba. Tekst k pesmi »Odprè se grob« (zl. J. Pogačnik) natisnjeni v 10 prilogi Cerkv. Glasb. 1889 se nahaja v »Zgodnji Danici« l. 1879, str. 157.

Pridana je listu 3. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista **Janez Gnjezda**. — Odgovorni vrednik glasb. priloge **Anton Foerster**.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.